

بر اہتمام حبیب اللہ نصیری فر

عزیزانہ و عوامی
کتاب خانہ
پید و پید
کتاب خانہ

۳
بمراہ بانٹ ترازہ

فهرست

۱۷

پیشگفتار

	شاعر	آهنگساز	ترانه
۱۹	ابوالقاسم عارف	ابوالقاسم عارف	گریه را به مستی بهانه کردم
۲۲	ابوالقاسم عارف	ابوالقاسم عارف	گریه کن
۲۵	بیژن ترقی	ابوالقاسم عارف	بلبل شوریده
۲۸	حافظ	علینقی وزیری	دلتنگ
۳۳	رهی معیری	روح‌الله خالقی	شب جوانی
۳۵	رهی معیری	مرتضی محجوبی	دل غم‌دیده
۳۸	تورج نگهبان	مرتضی محجوبی	عشق سوزان
۴۱	رهی معیری	مرتضی محجوبی	اشک و آه
۴۴	دکتر معین افشار	مرتضی محجوبی	تو مرو
۴۷	حسین مسرور	ابراهیم‌خان منصوری	پیام عاشق
۵۰	شیدا	ابراهیم‌خان منصوری	لب لعل

ترانه	آهنگساز	شاعر	ترانه	آهنگساز	شاعر
خداحافظ مادر	ناصر منصوری	منشوری	جان و دل به فرمان وطن	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد
توشهٔ عمر	مهدی مفتاح	معینی کرمانشاهی	پیام نسیم	نصرالله زرین‌پنجه	نصرالله زرین‌پنجه
بخت باز آید	مهدی مفتاح	سعدی	نمانده رفتی	نصرالله زرین‌پنجه	تورج نگهبان
آشنا سوز	مهدی مفتاح	بیژن ترقی	گوشواره طلا	نصرالله زرین‌پنجه	نصرالله زرین‌پنجه
نغمهٔ سحر	مهدی مفتاح	عبدالله الفت	هستی سوز	نصرالله زرین‌پنجه	عبدالله الفت
سرود دبستان	مهدی مفتاح	تورج نگهبان	سخن نو	نصرالله زرین‌پنجه	عبدالله الفت
از یاد رفته	مهدی مفتاح	بیژن ترقی	خوش می‌روی	نصرالله زرین‌پنجه	سعدی
دل غم‌پرست	مهدی مفتاح	شهرآشوب	سخنی با مرغ چمن	محمد میرنقیبی	نظام فاطمی
شب شادی	مهدی مفتاح	شهرآشوب	آوای من	محمد میرنقیبی	ایرج تیمورتاش
شوق زندگی	مهدی مفتاح	تورج نگهبان	لیلا	محمد میرنقیبی	شهرآشوب
سکوت شب	مهدی مفتاح	عبدالله الفت	لبخند گل	محمد میرنقیبی	عبداله الفت
فصل شادی	مهدی مفتاح	تورج نگهبان	شب انتظار	محمد میرنقیبی	علی صارمی
امان از این دل	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد	ساز شکسته	ناصر زرآبادی (نیلوفر)	شهرآشوب
ابر بهار	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد	بیگانه	ناصر زرآبادی (نیلوفر)	ایرج تیمورتاش
فصل بهار و هجر یار	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد	رفت و می‌برد	ناصر زرآبادی (نیلوفر)	پرویز خطیبی
شعله و پروانه	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد	مرو مرو	ناصر زرآبادی (نیلوفر)	ناشناس
جمال زن مظهر صنّ خدا	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد	چشم مست تو	ناصر زرآبادی (نیلوفر)	مهدی سهیلی
شهد وصال	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد	شمع و پروانه	ناصر زرآبادی (نیلوفر)	پرویز خطیبی
نالۀ عشاق	محمدعلی امیرجاهد	محمدعلی امیرجاهد	پیک پاییز	عباس شاپوری	تورج نگهبان

ترانه	آهنگساز	شاعر
صحرا	عباس شاپوری	هوشنگ شهابی
عبرت	عباس شاپوری	ناصر رستگارنژاد
من دانم و دل	عباس شاپوری	ناصر رستگارنژاد
سایه	مجید وفادار	بیژن ترقی
گل اومد بهار اومد	مجید وفادار	بیژن ترقی
بنده عشق	مجید وفادار	نواب صفا
کیجا	مجید وفادار	
نوای دل	برادران لشگری	معینی کرمانشاهی
گلفروش	بزرگ لشگری	دکتر نیرسینا
شب بی فردا	بزرگ لشگری	صادق سرمد
حلقه زرین	بزرگ لشگری	کریم فکور
اسیر	پرویز یاحقی	بیژن ترقی
اشک سپهر	پرویز یاحقی	بیژن ترقی
شب زنده‌داری	پرویز یاحقی	معینی کرمانشاهی
گردباد	پرویز یاحقی	بیژن ترقی
آواز دل	پرویز یاحقی	بیژن ترقی
پرستش	اسدالله ملک	بامداد جویباری
ترکم مکن	اسدالله ملک	بامداد جویباری
ای سراپا مهربانی	اسدالله ملک	بامداد جویباری

ترانه	آهنگساز	شاعر
شب شیدایی	اسدالله ملک	ساعد باقری
یار سفر کرده	اکبر سلیمی تبار	اکبر سلیمی تبار
افسانه شو	اکبر سلیمی تبار	ابراهیم صفایی
من بی دل	اکبر سلیمی تبار	اکبر سلیمی تبار
تمنای دل	اکبر سلیمی تبار	اکبر سلیمی تبار
آرزوها	اکبر سلیمی تبار	پروین اعتصامی
پیام به نسیم	اکبر سلیمی تبار	اکبر سلیمی تبار
لبخند جام	سلیم فرزنان	عبدالله الفت
می محبت	سلیم فرزنان	
شمع دیگری	سلیم فرزنان	بیژن ترقی
افسون	سلیم فرزنان	توج نگهبان
به یاد شیراز	حسینعلی وزیری تبار	حافظ
قسمت من	علی تجویدی	معینی کرمانشاهی
به کس مگو	علی تجویدی	منیره طاهای
دیلمان	جواد معروفی	سعدی
بهار شادی	محمد بحرینی پور	رهی معیری
گل بستان	حسین یاحقی	رهی معیری
تو کجا بودی؟	همایون خرم	کریم فکور
شکوه چرا...؟	همایون خرم	حسین شاهزیدی

ترانه	آهنگساز	شاعر
مریم جان	شاپور نیاکان	۲۹۷
بیا که دوریت	شاپور نیاکان	۲۹۹
به او بگو	شاپور نیاکان	۳۰۱
یادگار من	شاپور نیاکان	۳۰۴
پر شکسته	شاپور نیاکان	۳۰۶
من نمی‌دانم چرا	شاپور نیاکان	۳۰۸
دریا	شاپور نیاکان	۳۱۰
نوبهار	ابراهیم سلمکی	۳۱۳
دلی شیدا، غمی زیبا	فرخ امین‌زاده	۳۱۶
یادش به خیر	فرخ امین‌زاده	۳۱۹
چرخ زمون	فرخ امین‌زاده	۳۲۲
دل به دریا می‌سپارم	فرخ امین‌زاده	۳۲۶
مهمان چشمان	فرخ امین‌زاده	۳۲۹
بی‌قرار	فرخ امین‌زاده	۳۳۳
سروناز- گل ناز	فرخ امین‌زاده	۳۳۶
دیگه من رو نشناختی	فرخ امین‌زاده	۳۴۰
امشب می‌خوام از دل	فرخ امین‌زاده	۳۴۳
آشنای دیرین	حسین شهبازیان	۳۴۶
پیک امید	حسین شهبازیان	۳۴۹
گلبرگ عشق	حسین شهبازیان	۳۵۱

ترانه	آهنگساز	شاعر
عشق و بهار	حسین شهبازیان	کریم فکور
خلوتگه خیال	شیرخدایی	بیژن ترقی
پیک امید	شیرخدایی	معینی کرمانشاهی
کرشمه‌ها	مصطفی گرگین‌زاده	پرویز خطیبی
نمی‌ترسی	مصطفی گرگین‌زاده	پرویز خطیبی
سراب ناب	مصطفی گرگین‌زاده	ایرج تیمورتاش
بردی از یادم	مصطفی گرگین‌زاده	پرویز خطیبی
نغمه بیستون	مرتضی گرگین‌زاده	۳۷۳
بی‌قرار	مرتضی گرگین‌زاده	۳۷۶
کنار هم	مرتضی گرگین‌زاده	ایرج تیمورتاش
گل برفاشان	آشنا (رشیدی)	شهرزاد
خاطره شیرین	آشنا (رشیدی)	عبدالله الفت
انتظار	آشنا (رشیدی)	تورج نگهبان
وفای او	محمود تاج‌بخش	عبدالله الفت
فراموشی‌ها	ابراهیم سرخوش	بیژن ترقی
من و تو	ابراهیم سرخوش	حسین شاه‌زیدی
رؤیای طلایی	ابراهیم سرخوش	کریم فکور
هدیه دهقان	اکبر محسنی	دکتر نیرسینا
دختر دهکده	اکبر محسنی	علی صارمی

ترانه	آهنگساز	شاعر
باغبان	اکبر محسنی	نظام فاطمی
ابر و خار	جهانگیر کامیان	حاجیان فر
به خاطر تو	جهانگیر کامیان	تنها
در پرتو شادی	جهانگیر کامیان	ایرج تیمورتاش
بی‌اثر	جهانگیر کامیان	شهر آشوب
امیدواری	جهانگیر کامیان	داریوش زندیه
قصهٔ پر غصه	جهانگیر کامیان	حریری
رهگذر	جهانگیر کامیان	تنها
دل من	جهانگیر کامیان	داریوش زندیه
به یاد من باش	جهانگیر کامیان	صالح صابر
کجا رفتی؟	امیرمسعود جاهد	عباس سجادی
گل پَر پَر	امیرمسعود جاهد	ها. سایه
مهربانم	امیرمسعود جاهد	بانو شیدا
مه	امیرمسعود جاهد	احمد شاملو
پرواز	امیرمسعود جاهد	بانو شیدا
عاشقم	ناصر آهنیان	ناصر آهنیان
کوچه بن‌بست	ناصر آهنیان	ناصر آهنیان
دریغا	ناصر آشتیانی	شیرازی
گل یخ	ناصر آشتیانی	عبدالله الفت

ترانه	آهنگساز	شاعر
سلسله مو	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
روزگار	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
سوغاتی	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
کوهنوردی	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
بزار حرفمو بزنم	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
راننده الکی خوش	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
تو را می‌پرستم	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
از هند اومدم	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
آقا خودش خوب می‌دونه	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
جنگجه	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
تعمیر ماشین	سیدجعفر پورهاشمی	سیدجعفر پورهاشمی
مثل دریا	حسن همایون فال	حسن همایون فال
پگاه من	باقر رضایی	باقر رضایی
مرداب	پیمان مقصودی	پیمان مقصودی
شرم شیرین	پیمان مقصودی	فراز لاری - پیمان مقصودی
یک آسمان پرنده	محمد احمدیان	سهیل محمودی
ای نسیم سحری	محمد احمدیان	سهیل محمودی
دیدار	احمدعلی راغب	سعدی
همراه نسیم	مسعود حسنخانی	سیمین بهبهانی

ترانه	آهنگساز	شاعر
چراغ آسمان	مسعود حسنخانی	شهر آشوب
دوری تا کی	مسعود حسنخانی	شهین حنانه
شکسته دل	مسعود حسنخانی	مسعود هوشمند
لیلی جان	میثاقیان	میثاقیان
بر باد رفته	هنرجو	ابوالقاسم حالت
چرا می‌گن	حسن اعتمادی	رضا سبحان
پیام پرستوها	حسن اعتمادی	رضا سبحان
شیرازی	حسن اعتمادی	محمد ایزدی
مکتب عشق	بابک بختیاری	شاهین علیخانی
راز و نیاز	عباس تهرانی (تاش)	مشفق کاشانی
عمر بر باد رفته	تقی احمدی	تقی احمدی
همزاد	علی درخشان (حیدرنیا)	مجید شفق
شب من	رهی معیری	رهی معیری
از من نمی‌پرسی	انوشیروان روحانی	کریم فکور
پرستوی من	انوشیروان روحانی	نواب صفا
باز آمد	انوشیروان روحانی	رهی معیری
اسیر وفا	اصغر زارع	معینی کرمانشاهی
شاهد افلاکی	دکتر رحیم مطلوبی (فرهنگ)	رهی معیری
هجران	دکتر رحیم مطلوبی (فرهنگ)	دکتر رحیم مطلوبی

ترانه	آهنگساز	شاعر
به خدا دوستت دارم	توحید فهیمی	مهندس حیدرزاده
مادر	توحید فهیمی	جواد بنایی
آهنگ نی	توحید فهیمی	فریدون مجلسی
بال و پر شکسته	توحید فهیمی	حسن رضیانی
فراق	ایرج طیبی	ایرج طیبی
ایران، ای مهر خاوران	ایرج طیبی	ایرج طیبی
مولود خجسته	شاملو کاربند	بهروز رضوی
دگر از من بگذر	شاملو کاربند	فرزین
در آغوش خورشید	شاملو کاربند	عبدالله الفت
شبی که رفتی	شاملو کاربند	فریدون مشیری
خزان جدایی	شاملو کاربند	حسین منزوی
مژده ای دل	حسن هادی زرگانی	حافظ
طی شد جوانی	میلاد کیایی	ایرج جنتی عطایی
یاران همه رفتند	میلاد کیایی	غزالی مشهدی ملک‌الشعرای بهار

پیشگفتار

غزل و تصنیف، ترانه و سرود، از قدیم و روزگاران گذشته در سراسر کشور باستانی ایران، جایگاهی ارزنده و والا داشته و دارد، زیرا از برکت همین شعر و شاعری است که موجب گستردگی و بسط زبان فارسی و همبستگی بین مردم سرزمین‌های ایران به خصوص خراسان بزرگ شده است.

همین غزل‌ها و شعرها و موسیقی‌هاست که مکمل یکدیگر شدند و توانستند علاوه بر این که زبان شیرین فارسی را در داخل مرزهای کشور حفظ و توسعه دهند، در خارج از مرزهای جغرافیایی نیز کارساز گردند. لذا ما امروز می‌بینیم که بسیاری از مردم جهان با شعر و ادبیات فارسی آشنایی دارند و آن را چون گوهری تابناک بر تارک ادبیات جهان می‌دانند. با توجه به این که فراز و نشیب روزگار، اگر خط و نویسنده‌گی و نگارش آن‌ها را تحت تأثیر اقوام بیگانه قرار داد، ولی زبان ایشان پس از قرن‌ها، همین زبان شیرین و گوهر بار فارسی است.

اگر خوب دقت کنیم می‌بینیم که شعرا و غزلسرایانی که با این مسئله سروکار داشته‌اند بسیاری از ایشان علاوه بر هنر سرودن شعر و غزل، با هنر موسیقی نیز کاملاً آشنایی داشته‌اند. تا آن‌جا که حافظ‌ام یاری می‌دهد یادآور می‌شوم، مثل: حکیم ابوالقاسم فردوسی (موسیقیدان)، رودکی (موسیقیدان)، ابن سینا (موسیقیدان)، محمد حافظ شیرازی (موسیقیدان)، سعدی شیرازی (موسیقیدان)، ابونصر فارابی (موسیقیدان)، عمر خیام (موسیقیدان)، و پس از آن شعرای بزرگ دیگری نظیر: مولوی، جامی، عراقی، باباطاهر، محیط قمی، امیر خسرو دهلوی، طالب آملی، مشتاق اصفهانی، مجمر اصفهانی،

عبدالله انصاری، نشاط اصفهانی، خواجه‌ی کرمانی، صباحی بیگدلی، حکیم شقایب اصفهانی، نظامی گنجوی، حزین لاهیجی، محمودخان صبا، غنی کشمیری، نظیری نیشابوری، شمس تبریزی، سروش اصفهانی، رضی آرتیمانی، هاتف اصفهانی، بیدل هندی، اثیرالدین اخسیکتی، علی قاسم انوار، همای شیرازی، میرسنجر کاشی، امیدی تهرانی، شاپور تهرانی، عبدالرزاق اصفهانی، ظهوری ترشیزی، وصال شیرازی، سنایی غزنوی، فیض کاشانی، آصفی هروی، انوری ابیوردی، غزالی مشهدی، ادیب صابر تبریزی، عاشق اصفهانی، فرخی سیستانی، صائب تبریزی، محتشم کاشانی، سلمان ساوجی، اهلی شیرازی، عرفی شیرازی، هلالی جغتایی، امیرشاهی، عطار نیشابوری، شیخ بهایی، اوحدی مراغه‌ای، عبدالکریم شبستری، فروغی بسطامی، وحشی بافقی، فرصت‌الدوله شیرازی، باباخانی شیرازی، کلیم کاشانی، سیف فرغانی، عبید زاکانی، میرزاحبیب خراسانی، شقایب اصفهانی، غازی قلندر اصفهانی، مقیم فوجی، شمس مغربی، خاقانی شروانی، اشراق اصفهانی، رفیعی کاشانی، ذوقی اردستانی، قدسی مشهدی، ابوسعید ابوالخیر، هادی رنجی، شیدای اصفهانی و بسیاری دیگر را از این بزرگان باید نام برد و همان‌طور که یادآور شدم آنچه در توان حافظه و خاطره‌ام بود برای شما عزیزان برشمردم تا در این جا یادی از این بزرگمردان علم و ادب و شعر و شاعری ایران که سهم بسیار بزرگی در حفظ و حراست فرهنگ و ادبیات این مرز و بوم داشته‌اند، شده باشد.

حبیب‌الله نصیری فر

■ گریه را به مستی بهانه کردم

آهنگ: ابوالقاسم عارف، تنظیم آهنگ: جواد معروفی، شعر: ابوالقاسم

عارف، در مایه دشتی

شکوه‌ها ز دست زمانه کردم	گریه را به مستی بهانه کردم
سیل خون به دامان روانه کردم	آستین جو از چشم برگرفتم
از چه روی روی تو در حجابست	همچو چشم مستت جهان خرابست
من تو را به خوبی نشانه کردم	رخ مپوش کاین دور انتخابست
چو خم بجوشی چرا	دلا خموشی چرا
جانم پرده راز جانم پرده راز	بـرون شد از پرده راز
تو پرده پوشی چرا	تو پرده پوشی چرا
تو پرده پوشی چرا	